GHEORGHE și NICULAE se întrec în MUNCĂ și SPORT

de TUDOR VORNICU

ERA DE MULT TREAZ când Toader a bătut cu coada biciului în poartă. Se sculase cu un ceas înainte. De fapt, nici nu dormise. De când aștepta el clipa asta! Și acum îl mai despărțea atât de puțin de ea.

A ieșit în curte. Câinii din jur lătrau răstit la căruțele și oamenii opriți în fața casei lui. Ii auzea cum vorbeau încet și vedea focul țigărilor.

— Iaca, vin și eu, strigă el.

— Hai mai de grabă...

— Numai să deschid la păsări, că nu mai e mult până la ziuă și nu mai vine vulpea!

S'a mai împiedecat de o căldare lăsată în colțul casei, a tras zăvorul și-apoi a ieșit în drum.

— Bună dimineața!

— Noroc, Nicule! Hai sue în căruță.

— Dar mulți mergeți bre, par'cc spuneați că merge numai o căruță.

Din altă căruță auzi vocea lui Lisandru:

— Se poate, la asemenea înfățișare, trebue să fim cu toți. Dacă ne potriveam veneau toți oameni.

Femeile târau cu ele și țâncii.

— Adevărat, când s'a mai văzut la noi tractor!

Căruțele porniră. Până la marginea satului nu mai erau multe case. Un huhurez trecu grăbit și speriat spre perdeaua de salcâmi. Nu era nici frig, nici cald. Ca la un început tihnit de primăvară după o iarnă ușoară. Caii mici mergeau într'un trap mărunt știind că îi așteaptă drum lung. Oamenii tăceau, pufăiau «tiutiunul» înfășurat în hârtie groasă și ascultau tăcerea nopții. Din când în când, câte unul îndemna caii. Căruțele din urmă s'auzeau par'că departe, nu pe acelaș drum. Fierul șinelor scârțâia prin pietriș și tăbliile sunau cu zeci de ecouri.

Undeva, în stânga, se văzură pentru câteva clipe „porțile" dela foot-ball.

— Iacă, zise Nicu speriindu-l pe Oană din tăcerea lui, o să trebuiască să spunem fetelor să ne văruiască stâlpii — că de-acu cu venirea primăverii o să jucăm iară. Deabia aștept...

— Că bine zici. Am aflat că ele și-au împletit o plasă ca de prins pește ca să joace cu mingea peste ea. Dar nu vor să spună la nimeni. Ci că pentru sorpriză.

— Păi da, ce numai noi să jucăm cu mingea. Noi o să trebuiască să le așezăm stâlpii. Iaca, eu am în curte la mine unu. Dacă mai găsești tu unul, treaba îi gata. Intr'o seară îi așezăm acolo. Și să vezi atunci sorpriză. Care pe care!

Și în celelalte căruțe oamenii vorbeau. Cei mai bătrâni hotărau cum să împartă mereaua satului. In care parte să se semene porumb, în care orz și în care rapiță.

— Acu, zice moș Cosma, când o să avem un tractor la centru nostru, nu ne mai e teamă de nimic, mă auziți, de nimic. Doar n'o să arăm o bucată ici și alta la șapte poște. La rând, băete! Trebue lucrat cu socoteală. Nu se mai află haturi, pământul e al tuturor.

— Bine zici, moșule, îi răspunse din fundul căruții Hariton. Cu tractorul nu te joci. Ori faci treabă, ori nu. Că nu degeaba ni le-au trimis tovarășii noștri dela fabrică. Să vadă ei cu grâu le-om trimite la toamnă. Nu grâu, aur!

In stânga și în dreapta se întindea câmpia. Mai neagră ca noaptea de sus și tihnită, ca un om la sfârșitul odihnei. Din loc în loc doi trei salcâmi străjuiau șoseaua, poate ca să arate că se află acolo. Departe de tot, două, trei lumini care pâlpâiau ca niște lumânări în fața unei uși deschise. Dar pământul din stânga și din dreapta avea un miros de căldură molatecă, parcă era o pâine caldă. Oamenii din căruțe, care se duceau să aducă fiarele care să-l răscolească simțeau căldura aceea. Pentru liniștea, pentru căldura lui tăceau din când în când, — dela prima la ultima căruță, — și ascultau. Pentru ei nu se mai auzea zăngănitul fiarelor dela căruță, nici zdruncinăturile nu le simțeau.

Câte o potcoavă lovea piatra: săreau două, trei scântei. Și ochii lor erau scântei. Și pământul era al lor, și lumea și viața și munca, erau ale lor.

Departe în urmă se auzi un chiuit prelung care se întinse ca un văl. Din una din căruțe răspunse cineva.

— E Vasile Gorghiu, spuse unul. El a adus vestea aseară. Și-a spus că nu vrea să lipsească. Vine de grabă! S'aude căruța lui deslușit.

Dimineața i-a aflat în fața Organizației de Partid. Mai veniseră oamenii și dela alte „centre". Multe căruțe erau adunate acolo. Și tractoarele erau acolo, așezate la rând ca niște școlari cuminți. Era învelit fiecare cu o prelată, 8 tractoare noi. Toți se învârteau în jurul lor, dar nu le descoperea încă nimeni — voiau ca sărbătoarea să fie deplină. Să le descopere pe toate odată și apoi la muncă.

— Toadere, spuse Nicu, mare sărbătoare o să fie astăzi. O să am de strunit un tractor. De când aștept clipa asta. Nu-i vorbă că la școală când am fost am arat eu de-ajuns. Dar gândește-te un tractor al nostru, cu care să răscolim pământul nostru.

— Așa-i, mă. Văd că i-ai pus și salopeta aia frumoasă. Și sămnul ăla de brigadier.

— Păi dacă nu mă duceam în brigadă mai învățam eu să umblu cu mașinile? Așa am învățat acolo și iată că acum o să ar pământul la toți!

Deodată s'a făcut liniște. Oamenii s'au strâns mai aproape.

— „Tovarăși, eu nu am să vă spun multe. Suntem bucuroși că ați venit atâția să vă luați tractoarele pe cari le-au trimis tovarășii noștri din fabrică. Suntem tot atât de bucuroși că faptul acesta se întâmplă la Organizația de Partid, aci unde se întâlnesc toți muncitorii. Tovarășii din fabrică v'au trimis și câteva scrisori pe cari o să vi le dau. Vă urez să folosiți tractoarele cu cât mai mare folos ca să îndeplinim planul".

Au vorbit și alții, dar tot așa de scurt, ca oamenii cari au învățat să arate cu fapta ceeace își pun în gând să facă.

— Tractorul cu seria numărul.... e pentru comuna....

— Uite, tovarășe Badașcu! Nu? Așa îți spune! Uite, pentru cel care va munci cu el tovarășul Gheorghe Sfetan a trimis o scrisoare. Vezi că trebue să fie scrise lucruri frumoase Tovarășul a depășit norma; e tot așa de tânăr ca tine și e și un bun sportiv.

Nicu a luat scrisoarea, a împăturit-o cu grijă și-a așezat-o în buzunarul dela piept. Trebue liniște ca să citească o asemenea scrisoare.

Unii porniseră motoarele. Tractoarele vopsite într'o culoare închisă miroseau a nou. Numai numărul le deosebea unul de altul. Peste vopseaua proaspătă se așternuse un strat de praf. Dacă treceai degetul puteai să-ți scrii numele.

Nicu a strâns cu grijă prelata, a împăturit-o și a așezat-o pe scăunel. Vasile Gorghiu a învârtit de manivelă, odată, de două ori și deodată motorul a început să dudue. In jurul tractoarelor se adunaseră oameni și vorbeau bucuroși.

Deodată motoarele au dat svon mai rar și tractoarele au pornit pe ulița orașului înșirate unul după altul. Oamenii au ieșit pe la porți, copiii priveau prin spărturile gardului. In urma lor veneau căruțele înșirate una după alta, așa ca într'un alaiu. Parcă era o armată care pornea la o mare luptă. Și așa era. Plecau să cucerească o viață nouă.

*

TOVARĂȘUL GHEORGHE SFETAN era un om potrivit de statură. Dar bine legat. Și îi plăcea să fie treaz de dimineață. Locuia în acelaș casă cu maică-sa care era și ea muncitoare la o fabrică de țesătorie.

Bătrânul se pierduse cu ani în urmă, atunci când el era încă mic și când nu le ajungea cu ce să se hrănească. Fusese mare suferință pe atunci.

Acum era îndestulare în casa lor. Dimineața și seara când se întâlnea cu maică-sa — obișnuia să-i strângă mâna — o ținea chiar mai mult într'a lui.

Soarele răsărise printre case, alergând spre înaltul cerului. Pe stradă oamenii treceau spre treburile lor. Cei mai mulți din locurile acelea erau muncitori. El se îmbrăcase; în geanta lui cu lucruri își pusese și o carte. Stătea în curte și aștepta să treacă băeții prin fața porții ca să meargă împreună cu ei.

Se gândea la munca lui din ziua aceea în care aveau să se întâmple mai multe. Pe unele le știa, pe altele nu. Știa că după amiază o să fie primul antrenament la stadion .Iarăși o să alerge, o să sară iarăși va face turele de stadion sub grija antrenorului.

Mai simțea el că în ziua aceea de început de primăvară va depăși din nou norma. Simțea și mai multă putere în el. Și hotărîre.

Băeții și fetele l-au strigat. Au pornit cu toții prin mijlocul uliței.

— Ce duceți voi, tovarășe, înfășurat acolo?

— Am luat echipamentul cu noi acasă ca să-l spălăm, să-l dregem și acum e gata.

— Bine-ați făcut. Și noi am pregătit în iarnă o seamă de lucruri noui. Am făcut block-starturi, ca să nu mai găurim pista, am turnat greutăți și alte lucruri mai mici. Le veți vedea astăzi la antrenament.

Se întâlneau cu alții care mergeau la lucru. Toată lumea era veselă, fericită. Toți vorbeau tare, se chemau și-și făceau semne. Pământul se svânta și pe tabla acoperișurilor se scurgeau câteva picături de apă.

Au trecut, în rând, pe la poartă. Fișele au mai căpătat un rând, pe care l-a scris ceasul. Portarul dădea „bună-dimineața" la toată lumea.

— Tovarășe Gheorghe, ai o scrisoare la mine. Să ți-o dau ca să nu uiți!

Gheorghe a luat scrisoarea, a întors-o pe dos, dar n'a putut desluși dela cine era. A deschis-o cu grijă.

A cetit-o odată, de două ori, de mai multe ori. A cetit-o și la tovarăși. Era răspuns la cea care plecase din fabrică odată cu tractorul. Spunea acolo că Nicu a lui Bădașcu care la ora aceea întorcea brazde, a aflat cu mulțămire îndemnurile trimise. Și mai spunea că s'ar prinde la întrecere cu cel care-i scrise. „Dar nu numai în muncă, din fabrică și cea de pe ogor, dar și în munca de lămurire și dacă ești sportiv cum am aflat și în sport". Mai jos erau descrise toate ce se întâmplă în satul lui Bădașcu.

Nu a stat o clipă să pregete, După amiază va pleca scrisoarea de răspuns. Toată lumea s'a bucurat — iată o nouă întrecere.

Strungul a pornit să muște din fier. Șuvițe subțiri se desprindeau răsucindu-se parcă de durere sub cuțit. Mâinile învârteau o manivelă, a doua. Se măsura cu grijă „încă doi milimetri". Iarăși potriveală. Din nou, cuțitul smulgea, tăia. O piesă era gata. O privea în zare, spre geamurile mari în care soarele așternuse toate razele lui.

Altă piesă era strânsă de colții puternici și cuțitul aștepta cu lăcomie ca piesa să vină rotindu-se spre el.

Numai întrecerea era alături de el, în el. Tovarășii din stânga, din dreapta, sutele de tovarăși struneau alături de el strungurile înțelegătoare. Și alții lucrau la alte mașini. Motoarele lucrau într'un zumzet, care semăna a stup de albine.

Ucenicul care învăța alături de el se uită cu mirare. Nici odată tovarășul Gheorghe nu lucrase așa de repede, nici chiar atunci când depășise norma cu 80 la sută.

— Vezi că o să ni se termine piesele. Dă fuga din timp și adă ca să avem.

Așa a fost tot timpul celor opt ore de lucru. Soarele nu mai bătea în ferestrele largi de sus. Trebuia să vină cealaltă echipă de lucru.

S'a făcut socoteala, norma fusese depășită cu 142 la sută. Toată lumea era bucuroasă. Și ceilalți sportivi din fabrică, bucuroși de zilele frumoase de afară, și de scrisoarea primită, lucraseră cu sârg. 70%, 80% — așa unul după altul.

Tovarășii care le-au luat locul le-au strâns bărbătește mâna. Erau și ei bucuroși.

Toată lumea era în întrecere în ziua aceea. Echipe între echipe, oamenii între ei, oamenii cu ei înșiși.

In fața cantinei, una din mașini aștepta pe sportivi. S'au suit în grabă ca să nu piardă timpul.

— Da, tovarășul Gheorghe nu vine? Tocmai pe el să-l uităm și tocmai într'o zi în care a depășit cu atâta norma!

S'a arătat și el.

—Am fost să iau hârtie. Vreau să scriu tovarășului tractorist un răspuns. Și vreau să-l scriu chiar astăzi. La stadion e loc larg, pot să gândesc în pace. Și voi o să-mi fiți de ajutor. Scrie că face și sport. A fost brigadier.

Un cântec s'a născut; întâi pe o voce, apoi deodată cu toții. Au salutat toți pomii, toate ferestrele deschise și pe oamenii întâlniți.

Paznicul stadionului îi aștepta cu porțile deschise. Au sărit cu toții, au îmbrăcat trainingurile și, în câteva clipe, picioarele lor atingeau sgura umedă și netedă ca sticla. Gazonul începuse să capete verdeața lui. Tribunele erau pline de liniște, și așteptau ca să vină oamenii, oameni mulți. Băeții și fetele căutau ca pașii lor, care iarna făcuseră doar înconjurul sălii și de câteva ori crossuri, să fie din nou ca în alte veri. Mușchii se încordau regulat. Toate piepturile se umpleau cu aer deodată și îl alungase cu o expirație adâncă. Antrenorul nu scotea nici un cuvânt, se apropia de câte unul, îi ridica brațul sau îl îndrepta de spate.

Ar fi alergat la nesfârșit. Nu simțea nici o oboseală și corpul asculta orbește. Paznicul se rezemase de gardul de sârmă și pufăia din pipă.

— Ne afumi cu tutunul tău, strigă unul. Toată lumea râse.

Gimnastica i-a desmorțit, a îndreptat spatele celor care lucrau aplecați, a isgonit aerul închis din plămâni, a pus în mișcare sângele celor care stătuseră nemișcați pe un scaun.

Dușurile au biciuit spatele. Apa a pornit să curgă cu aburi calzi, încheind prima zi de primăvară. In trupuri, în su[illegible]rea ca și în firile de gazon ca și în razele soarelui.

S'au dus apoi să facă scrisoarea într'un colț de tribună. Fiecare mai avea un gând. Fiecare voia să spună ceva. Gheorghe scria rezemându-se în cotul stâng. Au povestit prima zi și au vorbit de isprăvile lor din muncă și sport. Acestea însă cu vorbe puține. Erau prea [illegible]iciți încât spuneau chiar prea puțin. A cetit apoi și antrenorul și a spus că așa era. Voiau ei să le spună un prieten dacă a fost bine scris. Seara a așternut și ea ultimele ei cuvinte, trimițându-i pe ei la case și scrisoarea într'un drum lung.

*

AȘA A INCEPUT INTRECEREA... Tractorul ara în plin hectarele și fierul plugului scria brazde lungi și drepte. Oamenii mai arau ce puteau cu caii, dar tractorul făcea treaba cea mai bună.

Nu se temea de un mic deal și nici nu cobora cu teamă vâlceaua. Era tot una pentru el. Nicu era plin de ulei și ținea sdravăn de volan. Arunca priviri în urmă ca să vadă dacă fiarele tae bine feliile negre.

Ciorile treceau pe un drum știut, departe, spre miază noapte. Unele făceau popas pe brazde, răscoleau cu ciocul căutând câte un fir de porumb. Pășeau țanțoș și lăsau ca la întoarcere tractorul să vină aproape, apoi se desprindeau sburând mirate, care încotro. Pe drum, oamenii se apropiau, așteptau ca să vină tractorul.

— Cum merge, Nicule?

— Bună sculă bădiță, nici nu vrea să se oprească. Ari de plăcere!

La prânz se oprea să odihnească. Ii aducea mâncare din sat, deobiceiu cel la care ara. Dar nu stătea mult. „O leacă să se răcească motoru" — spunea el. S'apoi o pornea din nou.

In toate părțile vedeai oameni care întorceau brazde cu caii. Cei de departe îi se păreau mici de tot ca niște furnici. Erau pierduți într'o ceață alburie de păreau că nici nu sunt.

In fiecare zi ara mai mult decât se hotărîse. Primise scrisoarea dela Gheorghe și acum întrecerea era pentru el totul. Intr'o seară venind în sat trecuse pe lângă terenul de pe imaș. Nu se puseră încă stâlpi ca să poată fetele să întindă plasa. Sâmbătă seara se duse la Oană și luară stâlpii ca să meargă să-i pună. Nu făcuseră groapa pentru unu, când dinspre sat se auziră voci. Era noapte și nu vedeau cine vine. Când se apropiară mai bine văzură că sunt fetele. Veniseră să văruiască stâlpii dela porțile de foot-ball. S'au pitulat ca să nu-i vadă. Fetele au vorbit mult, dar au făcut și treabă.

— Să vezi ce ochi o să holbeze băeții mâine, spuse Savastița.

— Ia vedeți, se cunoaște pe unde am tras liniile albe în toamnă. Când or vedea mâine o să spună că au umblat ielele pe aci.

Au tras și liniile de marcaj, iar la 11 metri au vărsat căldarea. „Să se vadă bine" a spus una din fete.

Când să plece, un cal dela căruța lui Oană a suflat pe nări cu sgomot. Catinca lui Toader Ghiuș spuse:

— Parcă e cineva pe aci. Uite am dat de o groapă.

— Da de unde, spuse una din ele. O fi vreun cal care paște. Deacum a dat și colțul ierbei.

Au plecat cântând spre sat. Ei s'au pus din nou la lucru. Intr'un ceas stâlpii erau în picioare. Au bătut bine cu un par, pământul în jurul stâlpilor.

Pe drum, la înapoiere au stat de vorbă pe îndelete.

— Mă, eu tot timpul mă gândesc la întrecere, In fiecare zi am arat cu vreo trei — patru hectare mai mult. Ba săptămâna trecută am stat până la miezul nopții. Era și lună și am întors o bună bucată de loc. Ți-i drag să lucrezi cu asemenea mașină. Toate care se fac sunt lucruri bune. Nu e înșelătorie.

— Da..., în întrecerea voastră era vorba și de sport. Trebue să facem mai mult. Săptămâna cealaltă încep întrecerile pe întreaga țară. Trebue să atragem câți mai mulți băieți. Mâine să răscolim tot satul. așa cum faci tu cu pământul să vină cât mai mulți.

Oană l-a lăsat pe Nicu la poarta casei.

— Noapte bună.

— Măi frate, ia să facem mâine o întrecere. Cred că o să aducă și fetele plasa lor, om juca volley. Vă învăț eu, că știu dela brigadă.

*

NUMĂRUL PIESELOR pe care le făcea Gheorghe Sfetan se înmulțea în fiecare zi.

In locul unde pune planșa pe care este desemnată piesa era prinsă și scrisoarea. Când ridica ochii ca să vadă modelul dădea și de ea.

Niciodată nu lucrase mai atent, nu însemna dacă face mai multe să le facă mai puțin bine ca înainte. Erau pieze de mare precizie și dacă greșea una, un motor întreg nu mai funcționa bine. Nu pierdea nici o clipă. Nimic din jurul lui nu-i atrăgea atenția. Ucenicul aducea în fiecare zi mai multe piese pentru lucru. Și după cele opt ore de lucru norma era din nou depășită. Pe tabla de la intrarea în fabrică era scris tot timpul numele lui. Il purtau tovarășii din gură în gură.

In opt ore se putea face atât, când se muncea cu râvnă. El o făcea cu bucurie. Vedea și pe ceilalți tovarăși care făceau la fel. Dar simțea și mai mare bucurie când știa că întrecerea era și sportivă. Lui îi era drag sportul ca și munca. Le făcea pe amândouă cu aceiași râvnă. Erau o complectare pentru el.

De aceea s'a bucurat mult când într'o seară — după o zi de muncă grea în care făcuse câteva piese foarte complicate și migăloase, — antrenorul i-a spus că vrea ca el să se ocupe de antrenamentul ucenicilor.

— Sunt două sute de băieți. Am aranjat programul în așa fel ca să lucrezi cu ei în patru serii. Să știi că nu e ușor. Gândește-te bine dacă poți.

— Sigur că pot.

Se ducea în fiecare săptămână și se ocupa atent de ei. „Puștii îl ascultau ca pe un prieten mai mare. El le spunea tot ce știa, și stătea târziu ocupându-se de fiecare mișcare. Chiar Sandu cel care învăța meseria la strungul lui, îl ajuta. Nici odată nu lipsea nici unul dela antrenament nici odată nu erau așa de mulțumiți.

Era o plăcere să-i vezi în trainingurile albastre, întinși pe gazon în jurul lui. Și el le explica cum se ia un start sau cum se face o piruetă.

Unii uitau că erau la antrenament și îl întrebau, despre muncă, de felul cum lucrează el la strung. Și le spunea. N'avea ce ascunde.

Ba, uneori luându-se cu ei uita că și el trebue să-și facă antrenamentul, uita că el va concura peste câteva zile Viața lui se împărțise între fabrică și stadion. Unii se mirau de influența pe care o avea el asupra ucenicilor. Veneau la lucru cu mare poftă și erau atenți ca nici odată.

Intr'o după amiază au venit să-l vadă cum se antrenează. S'au suit în tribună și priveau cum cei câțiva demifondiști își fac tururile de încălzire. Se așezaseră tocmai la locul unde la începutul primăverii scrisese el tovarășului care în clipa aceea ara de zor. Le-a făcut un semn de mână. Au început să aplaude ca la un concurs.

— Noi câștigăm întrecerea, strigă unul.

Și râse tare, tare de tot.

*

AMÂNDOI MUNCEAU de zor și-și scriau din timp în timp. Depășiră chiar ceeace au crezut ei că poate realiza un om. Și cu cât faptele arătau aceasta cu atât își dădeau seama că pot mai mult.

Strungul rotunjise și crestase mii de piese; sute de hectare fuseseră întoarse de tractor. Motorul electric dela strung vâjâia necontenit și pe câmp tractorul nu mai avea prea multe brazde de întors.

Incepuseră crossurile. La fabrică, toți ucenicii au fost în dimineața aceia pregătiți de concurs. Nici-o lipsă. Gheorghe era alături de ei. In mijlocul lor părea tot atât de copil ca ei. Numai capul și brațele lui aveau o mișcare mai hotărâtă.

In sat, Nicu a lui Bădașcu a strâns flăcăi, ș'apoi s'au împrăștiat seara pe la casele oamenilor. Nici-unul din cei care poate alerga nu trebue să rămână acasă. Nicu și-a ales ulița cu oamenii cei mai îndărătnici, cu copiii cei mai ascultători.

Pe el l-au ascultat — l-au înțeles

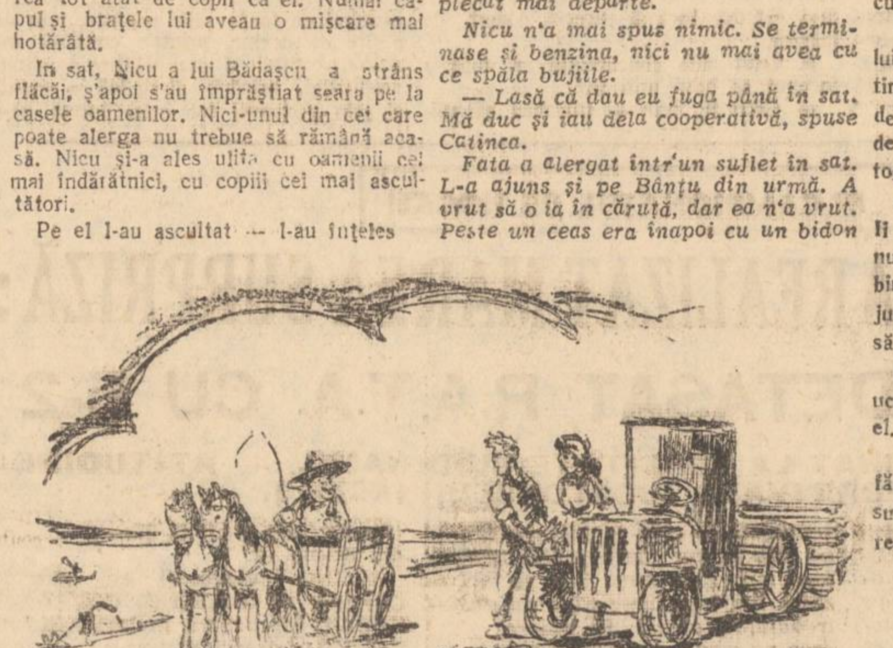

— Dacă spui tu, Nicule, așa trebue să fie. Tu știi multe!

— Nu lele, nu spun eu. In sport stă sănătatea. E greu să-i spui omului cu vorbe lucrul acesta. Ia să vezi, Onofrei, fiul matale cum o să vrea să mai alerge! Să vii să vezi!

Pentru fiecare a găsit o vorbă de înțeles. Erau într'adevăr unii care îl luau în râs. Dar se gândea că și aceia se vor convinge de adevăr.

*

INTRECEREA îndreptase ochii asupra lor. Dar ei nu băgau în seamă, lucrau ca și înainte, și norma era depășită în fiecare zi cu alte sutimi.

Primăvara se apropia de sfârșit. Pomii înfloreau, alții își scuturaseră florile. Și în oraș ca și la sat dăduse frunza copacilor. Lumea era veselă și călca mai hot[illegible]t. Oamenii plecau la muncă și veneau dela muncă. Factorii lăsau la portarul fabricei și la casa lui Nicu a lui Bădașcu scrisori în plicuri galbene. Plicurile erau desfăcute cu grijă. Gheorghe le prindea în fața strungului — se adunaseră multe de acum. Iar Nicu le purta cu el în buzunarul salopetei — lângă insigna de brigadier care îi era așa de dragă.

Și s'au pornit ploile așa deodată. Ploua cu găleata. Apa șiroia pe asfaltul străzilor și prin șanțul șoselii, din mijlocul satului. Când se oprea pentru câteva clipe, aburi, ca niște nori grei alergau la înălțimea hornurilor și a copacilor.

Nicu se bucura că plouă dar îi era teamă că tovarășul o să meargă mult mai repede ca el. Dar se gândi că va lucra noaptea și va câștiga timpul pierdut.

Intr'una din seri Gheorghe văzând că ploaia s'a oprit se repezi până la club. Când ieși de acolo turna cu găleata.

Veni într'o fugă acasă. Era ud leoarcă. Toată noaptea n'a dormit. Răcise rău de tot. Seara când s'a întors maica-sa acasă l-a găsit tot în pat. Il era din ce în ce mai rău. Au venit doctori și-au spus că e numai o răceală și că trebue să stea în pat.

Noaptea vorbea prin somn. Spunea de „întrecere... de strung... de tractoare". Bătrâna veghea toată noaptea la căpătâiul lui.

Intr'o zi ploaia a stat. Soarele a răsărit mai bucuros ca de obiceiu. Dar el nu putea ieși din casă, cu toate că se simțea mai bine, dar nici Nicu nu putea ieși la arat; pământul era încă prea moale.

Ucenicii au venit să-l vadă și a stat de vorbă cu ei mult de tot — le-a povestit despre viața lui — despre muncă - despre sport.

Nicu se ducea la școala de analfabeți să ajute pe învățător. „Nu trebue pierdută nici o clipă" spunea el.

Intr'o după amiază s'a dus pe câmp și a hotărît că a doua zi iese la arat. Pământul se svântase de ajuns.

In aceiași seară Gheorghe a hotărît că a doua zi să facă o plimbare la soare și apoi va trebui să se ducă la muncă. Nu mai putea să stea în pat. Oare cu cât rămăsese în urmă cu întrecerea? Nici nu mai primise scrisoarea pe care o aștepta atât.

*

Nicu ara tocmai la pământul lui Toader Ghiuș. De fapt Toader murise pe front. Rămăsese numai nevasta cu fata. Lui Nicu îi era dragă Catinca. Aștepta ca la prânz să vie cu bucatele.

S'a arătat odată cu soarele amiezii. Era acolo un „pădureț". S'au așezat în jurul șervetului alb, au mâncat împreună și-au vorbit de-ale lor. Tractorul se odihnea ca o vită obosită Era încă greu de arat, clisa moale se lipea de roți și nu voia să se desprindă de fierul plugului.

Când să pornească tractorul, motorul s'a împotrivit. Nu știa ce se stricase. A încercat toate. A scos bujiile le-a spălat cu benzină. Le-a încălzit, le-a șters, dar a fost zadarnic. A cercetat în toate părțile, a început din nou. Dar nu a isbutit să facă nimic. Tractorul stătea în marginea drumului ca un om supărat dela care nu poți afla nimic. Ceasurile au trecut repede, de parcă nici nu fuseseră. Catinca stătea și ea acolo și îl ajuta cum se pricepea.

Seara se lăsă gonind soarele spre apus după un palat de nori.

Dela niște pământulri mai îndepărtate, pe care le luase odată cu japca, se întorcea chiaburul Sebastian Bânțu A înțeles de îndată ce se întâmplase acolo. A oprit caii și a zâmbit cu înțeles.

— Știam eu că într'o zi o să se strice. Să nu veniți să-mi cereți mie caii și plugul. Ha, ce zici?

— Nu zic nimic. Aș vrea numai să-ți cauți de drum.

— Da, că bine zici. Ce o să râd eu mâine dimineață. O să viu cu două perechi de boi să scot tractorul de aici.

A mai râs tot așa de sâcâitor și a plecat mai departe.

Nicu n'a mai spus nimic. Se terminase și benzina, nici nu mai avea cu ce spăla bujiile.

— Lasă că dau eu fuga până în sat. Mă duc și iau dela cooperativă, spuse Catinca.

Fata a alergat într'un suflet în sat. L-a ajuns și pe Bânțu din urmă. A vrut să o ia în căruță, dar ea n'a vrut. Peste un ceas era înapoi cu un bidon de câțiva litri. Alergase ca la un adevărat cross. El adunase ciurlani și acum ardea focul. Catinca deabea mai răsufla.

— Ai câștigat cea mai mare cursă.

A spălat din nou bujiile cu benzină curată și deodată motorul a pornit să bată din plin.

Nu mai puteau amândoi de bucurie El s'a suit de grabă și a pornit să are. Luna îi lumina calea, și brazdele întoarse aveau luciri metalice. Ea stătea lângă focul în care arunca rar ciurlani. Tractorul se îndepărta și se apropia. Lumina și sgomotul se întindeau până departe pe câmpie.

Dimineața când Bânțu a trecut n'a mai putut să râdă. Multe hectare fuseseră întoarse în noaptea aceea. Bânțu a dat cu necaz bici cailor.

Catinca și cu Nicu au râs cu poftă. Ea a plecat înapoi spre sat. S'a uitat lung după ea. Apoi a pornit mai departe să răstoarne brazde pentru întrecere.

*

GHEORGHE A IEȘIT să caute pe afară lumină, soare și o viață nouă. Mișcările lui erau greoaie, stângace. Parcă înțepenise. In obrajii lui gălbejiți nu găseai nici o pată de coloare mai vie.

A pornit așa la întâmplare pe stradă gândindu-se la întrecere, la zilele pe care le mai are până la împlinirea ei și la toate pe care le are de făcut. Fără să-și dea seamă mergea spre stadion.

Cu cât mergea mai departe, cu atât se simțea mai bine. Aerul răcoros îi îmbujora obrajii, mișcarea făcea ca pașii lui să fie din nou elastici. Se simțea din ce în ce mai bine.

Paznicul trăgea încet tăvălugul pe pistă. Iarba avea pe ea picăturile de apă. Se urcă sus în tribună, unde bătea soarele, ca să se odihnească. S'a dus la locul unde scrisese demult răspunsul lui Nicu Bădașcu. Și-l închipuia răsturnând brazdele cu gazon. Oare cum ar întoarce lângă porțile de foot-ball? Sigur că ar putea să facă ușor căci i-a scris că au și teren de foot-ball în sat.

Cum se uita la pistă a simțit nevoia de a alerga. Simțea că stând pe loc, trupul lui cădea din nou la amorțeala care îl cuprinsese cât stătuse în pat.

A scoborât repede la magazie, s'a echipat și a ieșit pe pistă. A pornit întâi ușor. Picioarele căpătau încet, încet elasticitatea dinainte. Pista moale îi părea și mai moale. Mișcările brațelor, cuprindeau aerul din față.

Un tur, două...

Parcă nu fusese bolnav niciodată. Ochii cercetau firile verzi, albul gardului, sau cenușiul tribunelor. Petece mici de nori aburii treceau pe sus. Soarele era plin.

Sirenele începuseră să sune una după alta când a hotărît să se oprească. Simțea o oboseală plăcută în tot corpul. Dar oboseala aceea adusese în el forțe noui, care alergau odată cu sângele.

A ajuns fericit acasă. Maică-sa nu știa ce se întâmplase cu el. Când l-a văzut așa de vesel și călcând așa de mândru, l-a întrebat:

— Ce a spus doctorul?

— Da mamă, am fost la cel mai bun doctor. E cel mai bun prieten al meu, am fost la stadion. De mâine sunt iarăși în întrecere.

*

Din nou au început să umble scrisorile. Din nou erau întreceri. Strungul și tractorul nu mai aveau astâmpăr. Invinseseră ei cee mai mari greutăți. Acum numărau zilele, ceasurile. Primăvara se apropia de sfârșit. In toată țara erau mari concursuri sportive. Din sate, din orașe mii de tineri erau în întreceri. Și în muncă și în sport.

La intrarea fabricii pe tabla evidențiaților sta scris numele: Gheorghe Sfetan.

La primăria din sat era numele tractoristului: Nicu Bădașcu.

Doi ucenici lucrau acum în jurul lui Sfetan. Piesele lucrate la strung erau ca o movilă în mijlocul câmpiei — așa cum erau așezate pe masă.

Nicu arase de mult mereaua satului lui. Acum dădea ajutor la vecini. In timpul liber făcea sport — avea nevoie de o mișcare regulată după ceasurile de stat pe scaunul tremurător al tractorului.

Alerga împreună cu flăcăii din sat. Ii obișnuise și pe ei. De fie care dată numărul lor era mai mare. Se clasase bine și la concursurile populare — ajungând până la finale care trebuiau să aibă loc în vară.

Și Sfetan se ocupa mai mult încă de ucenici dar nu uita să se antreneze și el. Concurase cu succes.

In fiecare scrisoare puneau tot ce făcuseră. Se bucura fiecare de succesul celuilalt. Uitaseră chiar de întrecerea între ei. Se întreceau pe ei înșiși.

*

Trenurile i-au adus pe cei mai vrednici din toate colțurile țării. Era o sărbătoare cum nu mai fusese niciodată. Steguletele prinse de fiecare stâlp. Oamenii care vorbeau numai de întreceri.

Nicu Bădașcu venise cu Catinca. Ceilalți erau și ei din partea locului, dar nu din satul lor. Se împrieteniseră însă degrabă. El era îmbrăcat în salopeta lui de brigadier. Pe piept îi strălucea insigna.

Și Gheorghe venise cu ucenicii lui. Trebuia să concureze cu vreo doi dintre ei. Pe ceilalți îi condusese la marea sărbătoare.

AU INCEPUT CONCURSURILE. Au defilat întâi fetele și-apoi băieții. Cei din față purtau steaguri și stema republicii. Ceilalți erau îmbrăcați în frumoase tricouri albastre, roșii, albe. Parcă era de față tot tineretul țării.

Și lumea care venise să privească era plină de bucuria celor care alergau, săreau sau aruncau greutatea.

— ...Concurenții pentru 3000 m. sunt rugați să vină la start, anunță speakerul.

Au venit amândoi. Starterul a început să strige concurenții pe nume.

— ...Gheorghe Sfetan.... Nicu Bădașcu...

Erau unul lângă altul. S'au privit o clipă și-apoi s'au îmbrățișat ca doi frați cari s'au regăsit după ani de zile. Nu mai conteneau să se privească. Toată lumea aflase povestea lor. In cursă au pornit ținându-se de mână. Mergeau unul lângă celălalt. Uitaseră de spectatori și de ceilalți concurenți. Au pornit în cap și au mers tot timpul așa. Fiecare din ei simțea răsuflarea celui de alături, auzea pașii celuilalt cum lovea regulat pista. Antrenorul striga din turnantă cifrele depe cronometru dar ei nu auzeau.

Spectatorii erau cu toții în picioare, Știau despre întrecere, Acum îi aveau pe eroi în față. Incurajările au pornit deodată din mii de piepturi, din zeci de mii.

Au privit înapoi. Ceilalți concurenți rămăseseră în urmă.

Linia de sosire au trecut-o amândoi deodată. Deacolo au mers liniștiți povestindu-și unul celuilalt fiecare ceas al întrecerii lor.